

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ «ДІМІТР ЦЕНОВ»
(м. СВІШТОВ, БОЛГАРІЯ)
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ *(м. ПРАГА, ЧЕХІЯ)*
УНІВЕРСИТЕТ ПАЛАЦЬКОГО В ОЛОМОУЦІ *(м. ОЛОМОУЦ, ЧЕХІЯ)*
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ У КРАКОВІ *(м. КРАКІВ, ПОЛЬЩА)*
ПОЛІСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. ПІНСЬК, РЕСПУБЛІКА БЕЛАРУСЬ)

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ:
СУЧАСНИЙ СТАН, ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

***МАТЕРІАЛИ
VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***

4-5 жовтня 2018 року

Одеса – 2018

УДК: 334.012.42:338

Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 4-5 жовтня 2018 р.). – Одеса: «Принт бистро», 2018. – 263 с.

У збірнику представлено матеріали учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи», яка відбулася в Одеському національному економічному університеті 4-5 жовтня 2018 року.

Розглядаються питання економіки, фінансів, інвестицій та інвестиційної діяльності, інновацій та інноваційної діяльності, публічного управління, підприємництва, конкурентоспроможності підприємств, інтеграційних процесів, національної безпеки.

За зміст наукових праць та достовірність наведених фактологічних і статистичних матеріалів відповідальність несуть автори.

Нікітченко О. О.
викладач кафедри економіки, права та управління бізнесом
Обнявко О. В.
к.е.н., доцент,
доцент кафедри маркетингу,
Чернишова Л. В.
к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічного аналізу,
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РИНКУ МЕДУ В УКРАЇНІ

Україна виробляє 4-5% світового меду, що забезпечило їй третє місце серед світових експортерів з часткою у 10%. В Європі наша країна посіла перше місце за виробництвом меду [1] (рис. 1).

За 10 років структура експорту українського меду змінилась, головним чином, через майже повне нівелювання частки експорту до країн СНД. Основним покупцем меду з України залишаються країни ЄС. Минулого року наша країна поставила на ринки ЄС 71% свого експорту меду, частка США та Канади склала 23%, а країн Азії – 5% [1]. Квота ЄС на мед зазвичай вичерпується українськими виробниками вже протягом першого місяця кожного року.

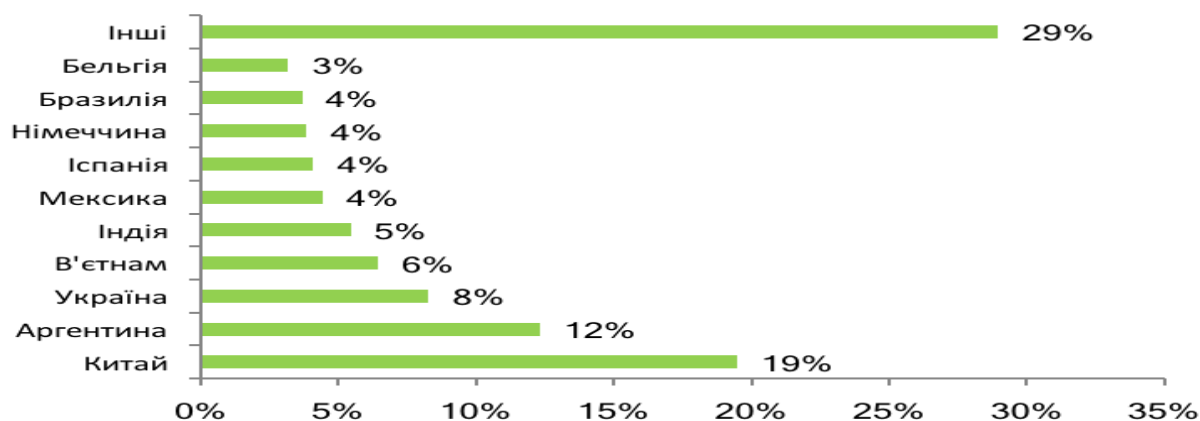

Рис. 1. Частка окремих країн на світовому ринку меду натурального, %

Джерело: побудовано на підставі [2]

Найбільшими імпортерами у минулому році стали Німеччина із часткою 34%, Польща (22%), Франція (11%), Бельгія (8%) та Іспанія (7%) [1]. У 2018 році за період з січня по серпень структура експорту дещо змінилася (рис. 2): частка Німеччини склала майже 29%, Польщі – 17%, США – 11% (але закупівлі цією країною в поточному році зростають) [3].

Встановлюючи кожного року рекорд з експорту меду, Україна за 10 років збільшила поставки на зовнішні ринки у 20,5 разів (рис. 3). Так, у 2017 р. експортні об'єми склали 67,8 тис. тонн на суму 133,9 млн. дол. США [1].

Представлені на рис. 3 дані підтверджують тенденцію підвищення експортних можливостей України щодо експорту натурального меду, що, в свою чергу, говорить про зростаючі виробничі можливості товаровиробників натурального меду в Україні.

Проте, слід врахувати, що за оцінкою експертів, 98% виробництва меду в Україні зосереджено в приватних господарствах населення і лише 2% виробляється зареєстрованими суб'єктами господарювання.

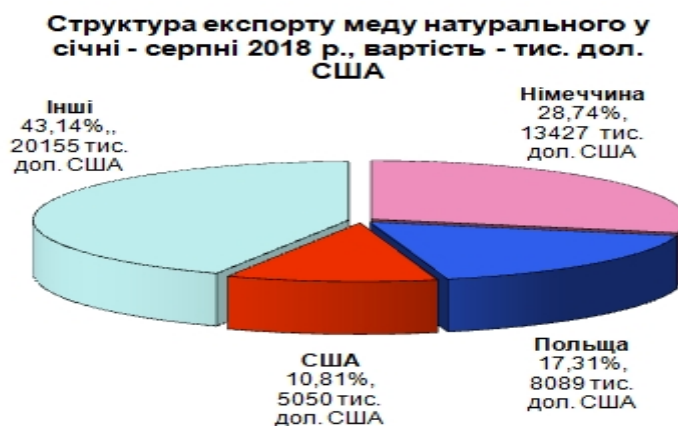

Рис. 2. Частка найбільших імпортерів меду натурального з України у січні-серпні 2018 року, %

Джерело: побудовано на підставі [3]

У десятку лідерів з експорту меду серед великих українських компаній входять: «Юкрейніан Бі» та «Бартнік», «Асканія-Пак», «Агро Іст Трейд»,.

«Український мед», «Співдружність», «Лумелі», «Медовий край», «Діоніс мед», «Безпека Меду», «Джеса».

Рис. 3. Динаміка експорту меду натурального з України у 2011-2018 роках, дол. США

Джерело: побудовано на підставі [3]

У той же час, перебуваючи одним з світових лідерів з експорту меду, Україна продає мед за самою низькою у світі ціною (рис. 4) [4], оскільки український мед належно не сертифікований, на має необхідного маркування та належної упаковки і продається за ціною не кінцевого товару, а в якості сировини. Ціна на внутрішньому ринку в Україні іноді даже вище – 1,5-3 дол. США.

Рис. 4. Рівень середньої експортної ціни меду натурального за окремими країнами, дол. США

Джерело: побудовано на підставі [4]

Незначні обсяги високоякісного меду Україна імпортує переважно з Чехії та США (рис. 5), але вони навіть не співставляються з величезними обсягами експорту меду з України.

Рис. 5. Динаміка імпорту меду натурального до України у 2011-2018 роках, дол. США

Джерело: побудовано на підставі [3]

Зіставлення обсягів імпорту та експорту натурального меду на території України, демонструє значне перевищення експорту над імпортом, що свідчить про те, що в країні існує надлишок внутрішніх ресурсів для того, щоб повністю задовольнити зростаючі потреби як внутрішнього, так і світового ринку меду і завдання полягає у комплексному підході до маркетингового просування цього товару для суттєвого збільшення виручки товаровиробників.

Для розвитку ринку натурального меду доцільно здійснити такі заходи: 1) необхідно удосконалити законодавчу базу ринку меду в Україні, яка зараз включає 44 нормативні акти, багато з яких має низку недоліків; б) треба надати організаційну та інформаційну державну підтримку виробництву та споживанню в Україні органічного меду та продуктів бджільництва у сфері статистики виробництва, сертифікації (у тому числі сертифікації органічної продукції) та маркування такої продукції, що буде сприяти зростанню їх експортних можливостей; в) слід забезпечити державну підтримку в Україні виробництву продуктів харчування, зокрема, дитячого харчування, та фармакологічних продуктів на основі органічного меду та продуктів бджільництва; г) треба

започаткувати державну програму селекційної роботи із відтворення та поширення сімей бджіл в Україні та на державному рівні – вирішити проблему негативного впливу на бджіл від застосування засобів захисту рослин (ЗЗР) агропідприємствами; д) необхідно інтенсифікувати переговори з країнами ЄС щодо збільшення експортної квоти органічного меду та продуктів бджільництва з України; є) треба виділити окремою позицією «Розвиток виробництва меду органічного та продуктів бджільництва» в Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018–2020 роки та Концепції державної Програми органічного землеробства в Україні; ж) підтримуємо також пропозицію щодо впровадження такої форми організації маркетингової діяльності на ринку меду та інших продуктів бджільництва, як створення регіональних центрів для збору меду, куди виробники можуть поставляти власну продукцію і отримати гарантії її реалізації [5, с.159].

Список використаних джерел:

1. Україна за 10 років збільшила експорт меду у 20 разів. – URL: <https://kurkul.com/news/12913-ukrayina-za-10-rokiv-zbilshila-eksport-medu-u-20-raziv> Світовий ринок меду та його перспективи <https://shuvar.com/news/1958/Svitovyy-rynok-medu-ta-yoho-perspektyvu>
2. Світовий ринок меду та його перспективи. – URL: <https://shuvar.com/news/1958/Svitovyy-rynok-medu-ta-yoho-perspektyvu>
3. Сумарний обсяг імпорту та експорту у розрізі товарних позицій за кодами УКТЗЕД // Офіційний портал Державної фіскальної служби України. – URL : <http://sfs.gov.ua/ms/f11>
4. Сколько меда экспортировала Украина в 2015-2018 годах. – URL: <https://ru.slovoidilo.ua/2018/08/20/infografika/jekonomika/skolko-meda-eksportirovala-ukraina-2015-2018-godax>
5. Микитюк С.І. організація маркетингової діяльності на ринку меду / С.І Микитюк // Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки. – 2012. – №4 (70). – Том 2 . – С.154-160.